

REPORTATGE

25N 2020: més risc de violència masclista durant el confinament

La commemoració del 25N d'enguany, el Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones, posa de manifest la vulnerabilitat de les víctimes en l'època d'emergència sanitària per la Covid-19. A Sant Just, els grups i les associacions feministes segueixen lluitant per defensar els drets de les dones.

Text: Núria Garcia

Durant el confinament, les dones que conviuen amb els seus maltractadors s'han vist forçades a passar-hi gairebé les vint-i-quatre hores del dia. Això ha empitjorat la seva situació, no tan sols pel fet de passar més temps amb els agressors, sinó també per la manca d'elements que normalment actuen com a moduladors de les tensions, com per exemple el fet de poder anar a la feina. Segons dades de l'Institut Català de les Dones, les trucades per violència masclista els primers mesos del confinament van créixer un 88% a Catalunya -principalment al telèfon 900 900 120-, i de les que arribaven, un 90% denunciaven violència psicològica, un 40% també física, el 7,1% econòmica i el 2,5% sexual. Des que es va decretar l'estat d'alarma, el dia que més se'n van rebre va ser el 20 d'abril, amb 76 trucades, mentre que els mesos anteriors a la pandèmia la mitjana acostumava a ser de 25 al dia. Del total, el 70% venien de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Si bé les trucades per demanar ajuda van augmentar, les denúncies per violència de gènere van baixar. De fet, la policia informa d'una tendència a la baixa durant el confinament de les denúncies en general, per a tot tipus de delictes. Les dades de l'Observatori del Baix Llobregat als informes que publica trimestralment sobre la violència contra les dones posen de manifest aquest descens de les denúncies respecte als mateixos mesos del 2019: el primer trimestre del 2019 van posar-se al Baix Llobregat 531 denúncies, mentre que el primer trimestre del 2020 se'n van posar 445 (una diferència de 86 denúncies); i el segon trimestre del 2019 se'n van fer 566 i durant el mateix període del 2020 unes 464 (una diferència de 102 denúncies).

Des de la Regidoria de Polítiques de Gènere de l'Ajuntament de Sant Just es fa públic que en aquests moments hi ha 43 dones ateses al circuit local per violència masclista, mentre que l'any passat eren 36. Aquest 2020 s'han incorporat al servei que ofereix l'Ajuntament 11 dones, i concretament 9 durant l'estat d'alarma. Gina Pol, al capdavant de la regidoria esmentada, explica que les dones noves han hagut d'entrar al circuit a través de gestions i seguiment telefònic, donada la situació de pandèmia. "Seguim fent control i si ha calgut decretar una ordre d'allunyament l'hem decretat, però allò que es podia fer abans de venir personalment als Serveis Socials per parlar i tenir un espai més íntim, ha quedat condicionat", explica la regidora, que afegeix que la policia també ha seguit actuant en els casos en què feia falta, sobretot amb acompanyaments a la nit en determinades famílies.

Estem en una situació d'urgència que exigeix una detecció precoç d'aquests casos, intensificar el suport psicològic i una resposta ràpida d'administracions, entitats i serveis. El desgast del confinament, la cronificació de la violència i l'impacte emocional ho requereixen. El distanciament físic, en què les víctimes tenen molts menys recursos per demanar ajuda i sentir el suport dels altres, les ha deixades en una situació encara més vulnerable i ha fet créixer el poder dels agressors. El Servei d'Atenció Psicològica de l'Ajuntament de Sant Just ha atès aquest any 45 dones, i segons Gina Pol és una xifra molt alta si es compara amb altres anys. "Se'n feia poc ús, d'aquest servei. Hi venien molt poques dones... En canvi aquest any s'ha disparat molt. Tot el servei psicològic adreçat a dones que havíem previst se'ns ha desbordat- Hem patit un increment del doble de les hores previstes", comenta. El servei de psico-

logia de l'Ajuntament és una licitació d'una empresa nova, amb la qual van calcular un nombre d'hores que, donada la situació, se'ls han quedat curtes. "A cada persona que entra, més o menys, se li fan unes cinc visites de mitjana, tot i que ara són telemàtiques", afegeix la regidora.

El 25N és el Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones, i a Sant Just es farà l'acte institucional de cada any a les 19 hores davant la plaça Jacint Verdaguer, amb la col·laboració dels nois i noies de l'Institut, que prepararan uns textos reflexius i poemes per llegir en veu alta. Des del consistori es garanteix que es respectaran les distàncies de seguretat, ja que s'indicarà els llocs on s'haurà de posar la gent amb uns llaços a terra fets amb guix o amb adhesius. "Prepararem un text institucional per llegir i repartirem unes mascaretes amb el símbol del llaç i la frase Us volem lliures, seguint la línia del text que va fer l'entitat Dona i Empresa al mur de la plaça Camoapa l'any passat", detalla Gina Pol, que afegeix que aquest any no han demanat a les entitats de Sant Just que hi participin per la Covid-19. "Encara que sigui un acte amb poca gent, el que importa és que no ens oblidem d'aquesta lluita", recalca. Can Ginestar s'il·luminarà de violeta els vespres del 23 al 30 de novembre i, a més de l'acte institucional, al llarg de la setmana també es faran xerrades en línia.

L'ESPAI LILA DEL CASAL VOL AGAFAR LES REGNES DE NOU

Les noies i dones que formen part de l'Espai Lila han començat aquest curs amb ganes de poder seguir mantenint l'espai ben viu i de forma més constant. Van reunir-se semipresencialment al mes d'octubre per reflexionar sobre com encarar el futur del grup, com tornar-lo a engegar després del confinament, sota quin concepte i com enfocar-ho. Durant els dies de reclusió per l'arribada de la pandèmia van estar força actives a les xarxes socials, sobretot a Instagram, l'eina de comunicació que utilitzen per excel·lència. A través d'aquesta xarxa, actualment, no només difonen les activitats que fan, sinó també les reflexions i les opinions que tenen envers el feminisme.

Volien convertir l'Espai en un lloc més obert a tot el públic, més transversal, i que es mantingui gràcies a la col·laboració de totes les membres. En paraules d'Aroa Carmona, membre de l'Espai, "volem tornar als orígens". Uns orígens en què, segons explica l'Aroa, es buscava principalment l'empoderament de les joves a través de l'autoconeixement, de coses que impliquin el coneixement del propi cos, les emocions i el gènere femení. Un dels canvis més significatius que experimenta el grup és la incorporació de noies més joves, a partir dels 12 anys i fins als 35. "Tornem als espais de formació oberts a totes les joves d'entre 12 i 25 anys que vulguin adreçar-s'hi sense mantenir el compromís de pertànyer a un grup, o sense el compromís d'haver de venir a totes les reunions... Simplement amb la llibertat de decidir si els interessa un tema

o si els agradaria rebre suport", explica l'Aroa. L'objectiu és fer difusió del grup a l'Institut de Sant Just per donar a conèixer l'Espai, perquè les joves, tant si hi volen anar com si no, almenys sàpiguen que existeix.

L'Espai Lila vol seguir mantenint la feina que fan en els moments concrets d'acció, com per exemple les activitats al voltant del 25N o el 8M, i inclús preparar les segones Jornades Feministes a Sant Just, un esdeveniment que l'any passat va tenir molt bona acceptació. En la reunió inicial del mes d'octubre es va acordar que es reunirien sempre el primer dilluns de cada mes a les 19 hores al Casal de Joves per preparar els tallers i parlar. L'Aroa explica que l'Espai va començar com un lloc de formació, i que durant un any es van fer diferents tallers vinculats al cicle menstrual, a la intel·ligència emocional, de defensa pròpia o d'abdominals hipopressius per fomentar l'autoconeixement, i que ara estan intentant tancar un taller de formació de sexualitat i twerk amb professionals. "Durant el confinament vam estar un temps creant contingut per a la resta, i ara volem tornar a ser les usuàries de l'Espai, no només les organitzadores", conclou.

DONA I EMPRESA APOSTA PER LA VISIBILITAT DE LES SÒCIES

L'associació Dona i Empresa de Sant Just està donant un impuls comunicatiu a l'entitat per construir una xarxa cada vegada més gran de dones santjustenques vinculades al món professional, del negoci i l'empresa. Aquest estiu van renovar la junta directiva, i la santjustenca Mercè Camps va estrenar-se en el càrrec de presidenta, exercit durant els anteriors cinc anys per Ira Peire. Per a la Mercè són pocs mesos al capdavant de Dona i Empresa, però reconeix que l'experiència està sent molt positiva tot i no ser un any normal. "No

hem pogut fer moltes de les activitats que normalment preparem”, diu, posant d'exemple la Nit de Sant Just al Carrer, activitat de la qual són creadores i impulsores des de l'inici i que sempre ha tingut molt d'èxit entre la ciutadania santjustenca.

La primera trobada oficial de l'entitat va fer-se l'any 2013, quan no passaven de les 30 sòcies, i actualment són 80. “Els últims mesos hem tingut diverses incorporacions”, diu Mercè Camps, que explica que a principis d'any es van proposar donar visibilitat a les sòcies sense un comerç a peu de carrer però que també ofereixen serveis. A més, recalca que les incorporacions que han tingut darrerament han estat gràcies a la guia de serveis Descobreix el talent de Dona i Empresa, a la qual van donar forma durant el confinament i on surten moltes de les sòcies. “Hem pogut posar uns opis de publicitat gràcies a la col·laboració de l'Ajuntament, i això, juntament amb la campanya a les xarxes socials, ens ha donat molta visibilitat”, comenta Camps.

Una altra via per la qual Dona i Empresa s'està donant a conèixer és a partir de la campanya de foment del comerç local “Sense anar més lluny”, impulsada per l'Ajuntament amb les associacions de comerç de Sant Just. “L'Ajuntament ens ha cedit diverses pàgines de cada mes d'El Butlletí i un espai a Ràdio Desvern amb entrevistes”, indica la presidenta. L'associació, a més, també està implicada en la construcció d'un futur espai de comerç local a través d'internet que està tirant endavant l'Ajuntament amb les entitats comercials de Sant Just, l'anomenat Market Place.

Dona i Empresa va actualitzant les notícies a la seva pàgina web i les xarxes socials, i de cara al 25N intenta, per exemple, fer més difusió del servei que ofereix sobre assessorament legal gratuït a dones maltractades, en fun-

cionament des de fa tres anys. “Per a la setmana contra la violència masclista, probablement farem un directe a les xarxes socials per explicar el servei i, sobretot, enco- ratjar a trucar per rebre assessorament i tenir informació abans de prendre qualsevol acció, ja que creiem que la informació és molt important per a tot el procés”, acaba dient Mercè Camps.

LA CREACIÓ DEL NOU ESPAI FEMINISTA A SANT JUST JA ENTRA A LA FASE 2

Fa uns mesos, a Sant Just es va posar en marxa un procés participatiu per crear un espai feminista al poble, un espai de trobada on es puguin atendre les necessitats de dones amb perfils, edats i moviments vitals molt diferents. El procés està obert a totes les dones de Sant Just i està impulsat des de l'Ajuntament, que té el compromís d'impulsar aquest nou espai per oferir serveis específics. Durant els mesos d'estiu va començar la fase 1, en què es van celebrar dues sessions virtuals amb les dones interessades i l'empresa que gestiona tot el procés, i es va començar a definir quins serveis i necessitats es podrien cobrir, així com la ubicació del nou espai. Ara, al mes de novembre, la intenció és seguir amb la construcció del projecte i iniciar la fase 2, en què s'hauria d'anar prioritant els serveis que es volen posar en marxa definitivament i definir-los de manera conjunta.

L'Ajuntament aposta per situar aquesta nova “casa” de les dones a la planta 1 de la masia de Can Freixes, tot i que encara s'ha d'habilitar perquè encaixi de manera còmoda en els serveis que vagin pensant les usuàries. “Encara tenim un any de marge perquè tot es posi en marxa. La masia encara s'ha de rehabilitar”, diu la regidora Gina Pol. “Mentrestant, hem pensat de començar a organitzar-nos per oferir-nos a nosaltres mateixes algun servei com a grup. Per exemple, començar a crear una xarxa feminista santjustenca virtual”, afegeix. La mitjana d'edat de les dones és força més alt de la que tenen les noies de l'Espai Lila del Casal de Joves: van dels 35-40 anys en amunt. “Per a aquest projecte no hem aconseguit atraure les noies més joves implicades en el feminisme a Sant Just”, reconeix Gina Pol. ♦

DESCOBREIX EL TALENT DE DONA I EMPRESA

Maquilladora	Advocada	Psicòloga	Arquitecta	Matrona
Dissenyadora web	Fotògrafa	Professora de ioga	Botiguera	Assessora d'imatge
Veterinària	Artista floral	Agent assegurances	Coach	Artesana
Interiorista	Dissenyadora gràfica	Esteticista	Libretera	Empresària

